

PEDRO RUIZ, RECTOR DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Text: FRANCESC VIADEL / Fotos: DAVID VIJUESCAS

"No m'imagine un rector de dretes"

El rector de la Universitat de València, Pedro Ruiz, afronta a hores d'ara, juntament amb la institució que regeix, greus desavinences amb l'administració autonòmica valenciana. La polèmica lingüística és un dels principals problemes que el preocupen.

A partir del dia 1 de gener de 1998 entra en vigor l'acord pel qual el personal de la Universitat de València haurà de saber necessàriament valencià a efectes de la seua promoció i consolidació laboral. Hi ha qui ha volgut interpretar aquesta mesura com un posicionament polític d'última hora...

—Bé, en primer lloc no volem que l'acord siga una obligació... volem que s'entenga que en qualsevol país on hi ha dues llengües cooficials és normal que se sàpiguen les dues. Com que ací hem de promoure l'ús del valencià donat que la demanda de classes en la nostra llengua creix any darrere any, hem pensat que el professorat —que primerament ha de ser contractat pels seus mèrits— tinga un compromís real i no solament moral. La Universitat li facilitarà tots els mitjans perquè en quatre anys pugua parlar valencià a un nivell mitjà. Així d'ací a uns quants anys hi haurà professors que no tindran cap excusa, problema ni inconvenient per poder integrar-se en la docència en valencià.

—O siga, que cada vegada hi ha més alumnes que volen les classes en valencià...

—Sí. Ja tenim tota una sèrie d'alumnes que han cursat els seus primers estudis en valencià, això és molt positiu. Ara hem de procurar que el professorat que vulga treballar a la Universitat i promocionar-s'hi, sàpiga que també ha de saber donar les classes en la llengua del país, un procés que lògicament ha de ser gradual.

—Hi ha dades d'aquesta demanda entre els estudiants procedents de la ciutat de València?

—Sí, la demanda és molt important i afecta tant gent de la ciutat de València com de les comarques del país... en algunes carreres s'ha superat fins i tot el 40% dels alumnes que demanaven les classes en valencià.

—Una normalitat, però, que alguns critiquen. Fins i tot, en les barricades del columnisme més foscant, us han acusat de violar l'Estatut d'Autonomia justament

per voler atendre aquesta demanda de què em parlàveu...

—És una crítica desenfocada i absurda. Els qui en una altra part fan valencianisme al seu aire critiquen una mesura que lògicament és conseqüent amb el que diu l'Estatut, és a dir, que el valencià ha d'estar al mateix nivell que el castellà. Però, a més a més, s'ha deformat l'acord presentant-lo com una mesura de caràcter impositiu. Vull dir que no és una imposició, sinó que és una condició lògica que han de tenir els professors per a exercir com a tals. Això només pot anar a favor del seu enriquiment cultural i d'una formació adequada per al país on han de desenvolupar el seu treball. Al cap i a la fi el valencià no és aliè al seu país, al seu poble, al lloc on treballen.

—Per cert, com encaixa Pedro Ruiz l'ambient de linxament públic generat per certa premsa valenciana

na cap a la seua persona i la institució que representa?

—No ens impressiona en absolut aquesta campanya. Ja n'estem molt acostumats. Forma part de la normalitat anormal d'aquesta societat...

—Amb tot, no em negarà que és molt dur treballar en aquestes condicions exògenes.

"En la Universitat no entenem que una qüestió com la dels llibres de text no pugua estar en mans de la comunitat universitària. Sembla que tot allò que puguem fer siga qüestionable..."

—Sí, però de tota manera no s'ha d'exagerar. Hi ha molta gent que entén que molt sovint es desenfoca la realitat de la Universitat i que manté per tant un criteri per damunt d'aquestes campanyes.

—S'han suprimit les competències de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana en matèria de llibres de text. Paral·lelament, però, el Consell Valencià de Cultura (CVC) ha expressat en diverses ocasions que la Universitat valenciana serà consultada sobre el conflicte lingüístic durant l'elaboració de l'informe que preparen per ordre del govern de la Generalitat. Una situació ben paradoxal, no?

—No s'entén. En la Universitat no entenem que una qüestió com els llibres de text no puga estar en mans de la comunitat científica, de la comunitat universitària. Sospitem que això entra dins d'aquesta campanya política de la qual parlàvem abans. Sembla que tot allò que fem és qüestionable. Però al capdavall la Conselleria de Cultura, i quasi totes les institucions polítiques d'aquest país segueixen ni més ni menys les mateixes normes lingüístiques que nosaltres usem... així ens trobem que sí ho fa la Universitat, es tracta de catalanisme, però si ho fa una altra institució llavors no passa res. No s'entén...

—Em fa l'efecte que han afrontat els atacs i les marginacions dels darrers mesos amb una gran dosi de precaució i cautela, no és així?

—Davant dels atacs, la Universitat ha de mantenir la seua posició, és a dir, tenir molt clar —i no perdre-la mai de vista— quina ha estat fins ara la seua trajectòria. Pel que fa al pacte lingüístic, per exemple, ja hem dit que aquest no és un conflicte acadèmic, filològic, que ni tan sols hauria de ser un conflicte!... el sentit comú i la ciència diuen molt clar que el que parlem valencians, catalans i balears és la mateixa llengua. Això no està subjecte a discussió dins del món universitari. Al CVC se li ha encomanat que emeta una dictamen, els escoltarem, caldrà esperar, però d'altra banda ja hem dit que les competències estrictament filològiques han d'estar a dins de la Universitat perquè el CVC ni té filòlegs ni persones que hagen estudiat tota la seua vida la qüestió de la llengua. La missió de la CVC tampoc no és la d'entrar en temes científics. El conflicte, el problema polític, algú l'ha provocat, l'ha inventat i ara no és tracta de resoldre'l al marge de l'opinió del món universitari.

—I elevar Lo Rat Penat i l'Academia de Cultura Valenciana a la categoria de la Universitat no és el mateix que desautoritzar-la científicament?

—Certament no és poden elevar a la mateixa categoria... no sabem quin és el projecte, el pla, però esperem que açò no passarà. Siga com siga mai no ens posarem al mateix nivell d'altres institucions que no

tenen ni la trajectòria, ni el prestigi que té el món universitari.

—I totes aquestes coses ja les ha parlat vostè amb el president de la Generalitat valenciana, el senyor Eduardo Zaplana?

—Ni vaig parlar abans de la seua proposta ni tampoc després durant tot aquest temps. Encara no hem parlat de totes aquestes qüestions, probablement perquè el president Eduardo Zaplana considera que no ha de fer-ho.

—Parlem de la Universitat d'Elx, què en pensa, senyor Pedro Ruiz?

—No l'hem criticada mai pel fet que nasquera sinó perquè ho fera a costa de l'amputació de la d'Alacant. Una amputació que és inèdita en tot el sistema universitari espanyol. Això és molt perillós i atempta directament contra l'autonomia universitària. Per això ens hem oposat al procediment adoptat per a la seua creació,

a l'atac a la Universitat d'Alacant que es va materialitzar. Però no estem en contra de la seua creació fins i tot encara que mantinguem posicions diferents sobre les titulacions que haurien de tenir les diverses institucions perquè hem de buscar la complementarietat i no la competència. Això ha quedat molt clar en diferents actuacions nostres i el fet que ara mateix el Tribunal Constitucional estiga encara pendent de resoldre el conflicte fa que mantinguem dubtes sobre el resultat del procés de creació.

—Els rumors que apuntaven que la creació de la Universitat d'Elx podia crear greuges comparatius amb altres universitats sembla que va concretant-se, no és cert?

—Bé, el que hauríem de preguntar-nos és si les despeses financeres que s'han fet es justifiquen vist el nombre d'alumnes i el contingut d'aquesta Universitat, però això

anirà comprovant-se a poc a poc. Encara que una de les qüestions que estava més en dubte —el pla de finançament de totes les universitats—, afortunadament s'ha pogut signar i tirar avant. El que sospitem efectivament és que les noves universitats tenen uns recursos —i especialment la d'Elx— que les antigues no han pogut aconseguir mai després de molts anys. Hi ha per tant un deteriorament de la qualitat de les universitats més grans i més antigues que no es justifica pel fet que puga haver-n'hi de més noves.

—Fins i tot hi ha hagut una caiguda dels convenis d'investigació signats entre la Universitat i la Generalitat valenciana...

—Efectivament, totes les universitats haurien de tenir un tractament igualitari per part de l'administració autonòmica i no que hi haguera algunes amb un tracte especial. Universitats, com ara la nostra, tenen tota una sèrie d'àrees de coneixement, de departaments,

"La ciència diu molt clar que el que parlem valencians, catalans i balears és la mateixa llengua. Això no està subjecte a discussió dins del món universitari. Les competències filològiques són de la Universitat."

de disciplines perfectament utilitzables per l'administració. Però estem contents perquè a canvi la relació amb l'empresa privada i amb els projectes europeus s'ha incrementat espectacularment. Això significa que mantenim una vitalitat tot i que no tenim en aquest moment diríem una situació privilegiada ni normal amb l'administració valenciana.

—*És curiós que la política valenciana no mire cap a la Universitat i sí que ho faça l'empresa privada...*

—Bé, això ho fa l'administració autonòmica valenciana, perquè sí que han mirat cap a la Universitat moltes administracions locals i fins i tot la central... l'administració autonòmica, però, per les raons que siga, no ha tingut l'interès que hauria estat lògic a signar convenis amb la Universitat de València.

—*No tem que en un moment donat hi puga haver una traslació de la correlació de forces polítiques valencianes a l'organigrama universitari?*

—No... la Universitat ha viscut fóra del que han estat les divisions polítiques que s'han plasmat després en el mapa polític autònic. Ens hem mantingut, en el passat i també ara, independents, al marge de qualsevol opció política. No obstant això, sempre hem mantingut una clara trajectòria de compromís amb la nostra cultura i la nostra llengua... no som apolítics però sí apartidistes i això és el que ens dona la nostra capacitat d'influir en la societat valenciana per tal que aquesta avance en una línia de progrés. Açò continuarà així, tenim molt clar que hem de ser apartidistes encara que alguns ens ho neguen.

—*Justament alguns sectors polítics han volgut donar la imatge d'una Universitat aïllada, tancada en si mateixa...*

—Això no és cert. Sempre estem i hem estat oberts a la societat. Alguns voldrien això, veure'ns aïllats, tancats. Afortunadament no és així i la nostra no és una tasca resistencialista sinó vital, palpable en cada

—**Quina malèvola filosofia té la culpa de la superespecialització universitària?**

—**Crec que hi ha hagut un creixement espectacular del saber i això ha provocat l'especialització... però anem cap a un món en què fa falta una formació general que puga cobrir especialitzacions flexibles, intercanviables. La Universitat ara té el deure de reintroduir una formació general, i nosaltres ja hi treballem. La formació humanística ha de ser necessària en qualsevol carrera, cal una bona formació intel·lectual.**

Jaume Vicens Vives, després del gran procés europeu de renovació de la història social i econòmica. En definitiva, un retrocés... la història no pot ser lineal per tal de justificar una situació present determinada.

—*Quines qüestions li queden en cartera al rector Pedro Ruiz?*

—Acabar la rectificació de la reforma dels plans d'estudi, corregint-ne els defectes, per començar amb bon peu el curs vinent; acabar també tots els projectes de reforma acadèmica, administrativa; deixar en marxa el cinquè centenari de la fundació de la Universitat de València amb les garanties de programació i finançament; acabar la remodelació dels nous espais resultants de tota aquesta transformació d'infraestructures que s'ha produït a la nostra Universitat i estendre la institució a les comarques centrals del País Valencià.

activitat que desenvolupem, en el nostre diàleg amb el país.

—*S'imagina un rector valencià proper als plantejaments ideològics de la dreta?*

—La veritat, ni me l'imagino ni puc considerar que els vinent anys es produeca una situació com aquesta. Hi ha gent que dins de la Universitat manté diferències lògicament sobre la gestió, diferències de tipus acadèmic... però això no impedeix que hi haja una majoria dins de la línia de compromís que comentava adés. És impensable un rector de dreta a la Universitat de València.

—*Quina és la seua opinió sobre el Nou Pla d'Humanitats impulsat pel govern central?*

—Trobo que és greu, perquè al darrere hi ha una intencionalitat política. Greu perquè que hi ha una voluntat d'imposar una història uniformada i això en la pràctica vol dir que també tenen una visió uniforme de l'estat. És també antipedagògica pel que fa a l'ensenyament de la història, un tornar arrere al temps d'abans de la renovació empresa per

